

der kunde have arbejdet i de højeste og bedste Idealers Tjeneste og i Stedet for løb ud i Sandet? Fremtiden vil forandre vort Syn herpaa — det tør visselig haabes. En Mand, for hvem det at være sin Hustrus Ægtefælle, var Livets bedste Maal, og en Kvinde, for hvem det ikke var nok blot at være sin Mands Kone, var Gjenstand for Ynk og Harme.

Et saadant Par er Falk og Ulla. Hans Virksomhed som Højskolelærer er, trods alt hvad han selv og andre siger derom, i dybeste Forstand *intet* for ham, først i Forholdet til den Kvinde, han elsker, lever han sit egentlige Liv, først her kommer hans Ævner og Kræfter til fuld Udvikling. Omvendt med hans Hustru; naar hendes Kræfter udelukkende anvendes i det ægteskabelige Forholds Tjeneste, slides de op, hendes Ævner forringes, og hun bliver mindre og mindre som Menneske.

For rigtig at gjøre os klart, hvor megen Ret Ulla har til at leve sit eget Liv, har Fru Edgrén gjort hende til Kunstnerinde. *) Jeg kunde have ønsket, at hun ikke havde gjort dette; thi det har kun bidraget til at forvirre Synet paa Forholdene. Det er jo ikke i Kraft af sit Geni, Ulla har Lov til at unddrage Manden og Børnene nogle af sine Kræfter, det er ikke den gamle Romantiks Genitilbedelse, dens Lære, at de store Aander kan sætte sig ud over alle Love, der her igjen skal prækes. Det er kun *Personlighedens Ret til at respekteres saavel hos Kvinden som hos Manden*. Om Ulla f. Ex. havde været Læge, eller Almuelærerinde, eller bare Husmoder paa Folkehøjskolen — hendes Ret til at lægge al sin Kraft i dette Arbejde, hendes Ret til at leve sit eget Liv havde været den samme. Ypperligt er Forholdet mellem deres forskellige Naturer givet i et enkelt lille Billede: Falk følger sin Hustru paa Kunstudstillingen, hvor han bliver træt og sætter sig hen at vente paa hende, der »fraadser« i den Nydelse atter at se Kunst, mens han sidder ensom og pines ved Savnet af hende, der helt glemmer hans Nærværelse.

*) Jeg kan ikke lade være at minde om Schillers „Die berühmte Frau.“ Schiller maa for sin mandlige Æres Skyld naturligvis tage overlegent paa en saa utilstedelig Skabning som en „berühmte Frau“, og hans Digt er derfor blevet — rent ud sagt lidt pjattet. Det er kjækt gjort af Fru Edgrén at byde os en nøjagtig Paralel til den tyske Digers Skildring, kun tagen for Alvor.